

L'agressivitat en la infància i l'adolescència

Jordi Balcells. Director d' Aula Actual

Prevenció en l' àmbit familiar

Context que afavoreix la gestació de personalitats violentes:

- Haver estat des de nen, objecte de maltractament directe dels seus pares
- Experiències de maltractament entre la parella amb la conseqüent repercussió en els fills.
- Tenir els pares una autoestima baixa com a conseqüència de fracassos no superats en la seva trajectòria personal i mancar de l'experiència vital necessària per ajudar als seus fills a fer front als seus problemes i dificultats.
- Factors de caràcter genètic, neurofisiològic i endocrinològics.
- Etc.

Accions preventives i correctores des de la responsabilitat educativa dels pares:

- Estimar desinteressadament als fills inclús quan els cridem l'atenció, fem-ho des d'una actitud afectuosa d'exigència positiva.
- Evitar variacions en la relació afectiva vinculada a estats d'ànim. El fill necessita percebre en els seus pares un afecte estable.
- Dedicar-los temps qualitatiu. Si no en disposem de molt per dedicar-los, el que pugem compartir, tingui intensitat i molta calidesa.

Començar la prevenició de comportaments agressius en les primeres manifestacions quan els fills encara són petits. Les reaccions de falta de respecte, en gestos i paraules han de ser objecte d'atenció i de correcció. Inicialment no tenen la càrrega agressiva dels grans però són respostes incorrectes que s'incorporen al repertori de reaccions tolerades si no es corregeixen adequadament, davant el fet d'una prohibició o la no acceptació d'un desig. Més endavant poden tenir una intencionalitat més censurable.

Una reacció del nen petit incorrecta és una oportunitat per anar inculcant la manera correcta de reaccionar davant d'una frustració o una prohibició.

Aquestes primeres actuacions limitadores de l'espontaneïtat de reacció del fill petit, hauran d'anar acompanyades de breus raonaments que l'ajuden a entendre perquè se li demanen maneres d'actuar de mala educació i de connotacions agressives. Complementàriament ajudar-los a trobar altres formes d'expressar el seu malestar basades en el respecte.

Valorar-lo especialment , en els comportaments de respecte, de valoració, d'ajut i totes aquelles conductes que s'inspiren en algun valor. Això actua com a reforç positiu i facilita la consolidació d'hàbits de bon comportament.

- És importantíssim escoltar-los i observar els seu estats d'ànim, especialment quan els veiem preocupats.

Sobretot en nens petits acompanyar paraula i gestos. Estudis recents indiquen que el contacte físic, les carícies, les abraçades, etc. estimulen circuits neuronals facilitadors de l'estabilitat mental i de l'aprenentatge.

- Enfortir els bons resultats dels fills, sobretot en la seva conducta social: relacionar-se bé, esforçar-se, controlar la seva reactivitat, ser responsables, etc.
- De vegades, el fill pot confondre amb mala educació expressions com "no em dona la gana", " no ho faré" i altres d'aquest estil, si no es rectifiquen a temps i pitjor encara si ens subordinem als seus imperatius, no els ajudem a gestionar de manera positiva la seva frustració i la seva agressivitat.

És necessari posar límits raonats a aquest tipus de reaccions, però no fer-ho com una resposta d'empipament, sinó des de la serenitat del deure d'educar i d'eliminar comportaments que no afavoreixen l'adequació social del fill.